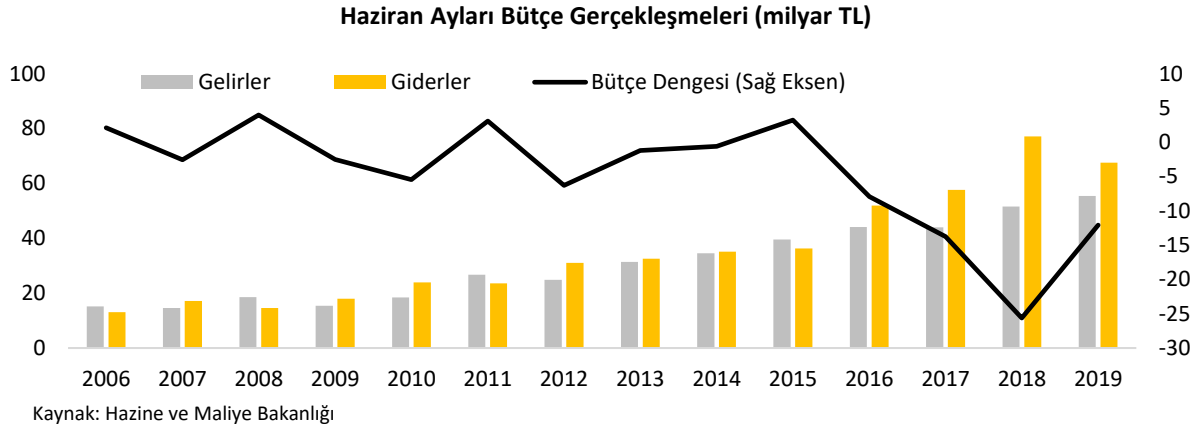

Geçen yılın ilk yarısında 46.1 milyar TL açık veren bütçe, bu yılın aynı döneminde 78.6 milyar TL açık verdi.

2018 yılı Haziran ayında 25.6 milyar TL açık veren merkezi yönetim bütçesi, 2019 yılının Haziran ayında 12.1 milyar TL açık verdi. 2018 yılı Haziran'da 23.2 milyar TL olan faiz dışı açık, 2019 Haziran'da 7.7 milyar TL oldu. Haziran ayında bütçe gelirleri yıllık bazda %7.6 oranında artışla 55.5 milyar TL, bütçe harcamaları ise %12.5 azalışla 67.5 milyar TL gerçekleşti. Yılın ilk yarısında 46.1 milyar TL açık veren bütçe, 2019 yılının aynı döneminde 78.6 milyar TL açık verdi. Böylece 80.6 milyar TL olan yılsonu bütçe açığı hedefinin büyük kısmı Ocak-Haziran döneminde gerçekleşmiş oldu. 2018 Ocak-Haziran döneminde 12.3 milyar TL açık veren faiz dışı denge ise 2019 yılının aynı döneminde 27.8 milyar TL açık verdi. 2019 Ocak-Haziran döneminde bütçe gelirleri yıllık bazda %14 artışla 403 milyar TL, bütçe giderleri ise yıllık %20.5 artışla 481.6 milyar TL oldu.

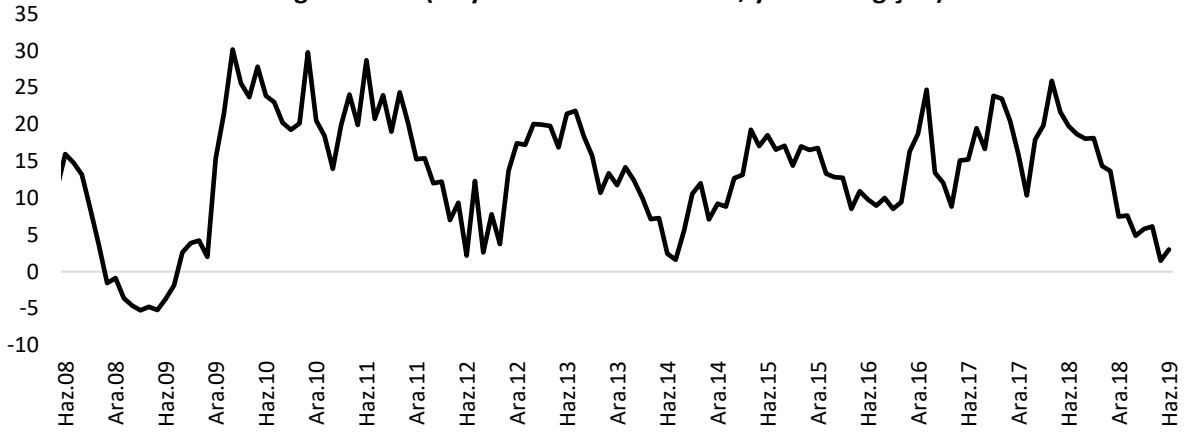

Merkezi Yönetim Bütçesi (milyar TL)

	Haziran			Ocak-Haziran			2019 Bütçe Hedefi	Gerçekleşen/Hedef (%)
	2018	2019	% Değişim	2018	2019	% Değişim		
Giderler	77.2	67.5	-12.5	399.7	481.6	20.5	961.0	50.1
Faiz Hariç Giderler	74.8	63.2	-15.5	365.9	430.8	17.7	843.7	51.1
Faiz Giderleri	2.4	4.4	82.4	33.8	50.7	50.1	117.3	43.3
Gelirler	51.5	55.5	7.6	353.6	403	14.0	880.4	45.8
Vergi Gelirleri	42.8	44.9	5.0	294.8	307.7	4.4	756.5	40.7
Diğer Gelirler	8.7	10.6	21.8	58.8	95.3	62.1	123.9	76.9
Bütçe Dengesi	-25.6	-12.1	53.0	-46.1	-78.6	-70.5	-80.6	97.5
Faiz Dışı Denge	-23.2	-7.7	66.9	-12.3	-27.8	-126.6	36.7	-75.9

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı *Rakamlar yukarı yuvarlanmıştır.

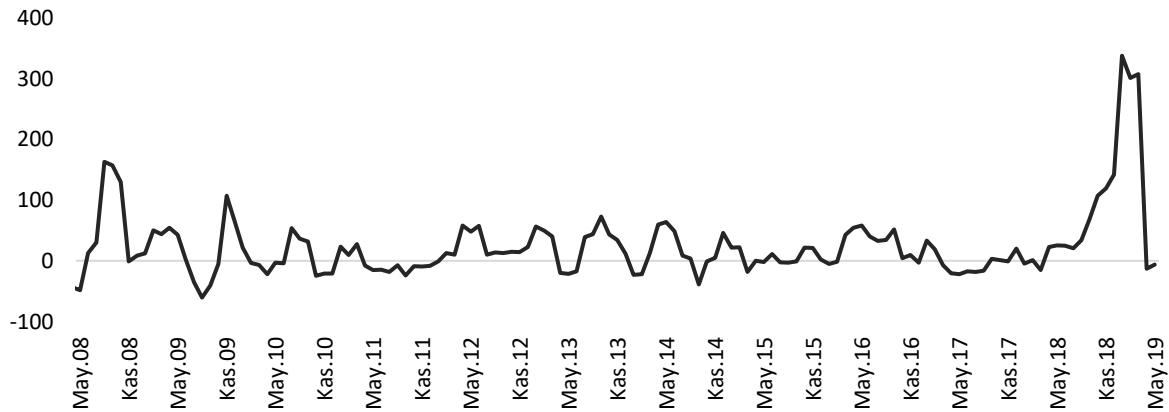
Vergi Gelirleri (3 aylık hareketli ortalama, yıllık % değişim)

Kaynak: TCMB

Özel tüketim vergisinin (ÖTV) bütçe gelirlerine katkısı yılın ilk yarısında oldukça sınırlı oldu. Otomobil, beyaz eşya ve mobilyada vergi indirimlerinin devam etmesinin yanı sıra otomotiv sektöründeki daralma ve iç talepte durgunluk ÖTV gelirlerinin azalmasına neden oldu. Dâhilde alınan KDV’de benzer sebeplerle azalış görüldü. Ayrıca, ekonomik aktivitede durgunluk sonucu ithalatta yaşanan azalışın ithalde alınan katma değer vergisini olumsuz etkilediği aylar oldu. Konut alımlarında, mobilya ve beyaz eşyada yapılan vergi indirimleri ile ekonomide canlanma hedeflenirken vergi gelirlerinde azalma oldu.

Vergi Dışı Genel Bütçe Gelirleri (3 aylık hareketli ortalama, yıllık % değişim)

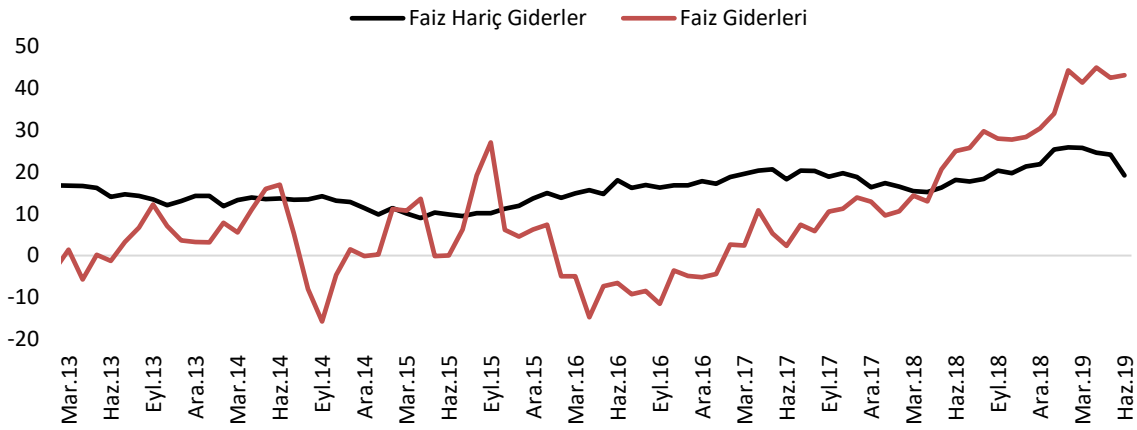

Kaynak: TCMB

Tek seferlik gelirlerin belirleyici olduğu vergi dışı diğer gelirler kaleminin bütçe gelirlerine olan pozitif etkisi Ocak ayında belirleyici oldu. Bütçe fazlasındaki artışta TCMB’den gelen kar transferinin rolü büyük oldu. 2019 yılı Şubat ayında bütçe açığı bir önceki yılın Şubat ayına kıyasla belirgin bir artış kaydetti. Vergi gelirlerinin artış hızındaki ivme kaybı talepteki daralmaya işaret etti. 2019 yılı Mart ayında bütçe açığı bir önceki yılın aynı ayına kıyasla 4.3 milyar TL arttı. Vergi gelirlerinin artış hızının negatif olmasında talepte durgunluğun yanı sıra vergi indirimleri de etkili oldu. Hükümetin belirli sektörlerde vergi

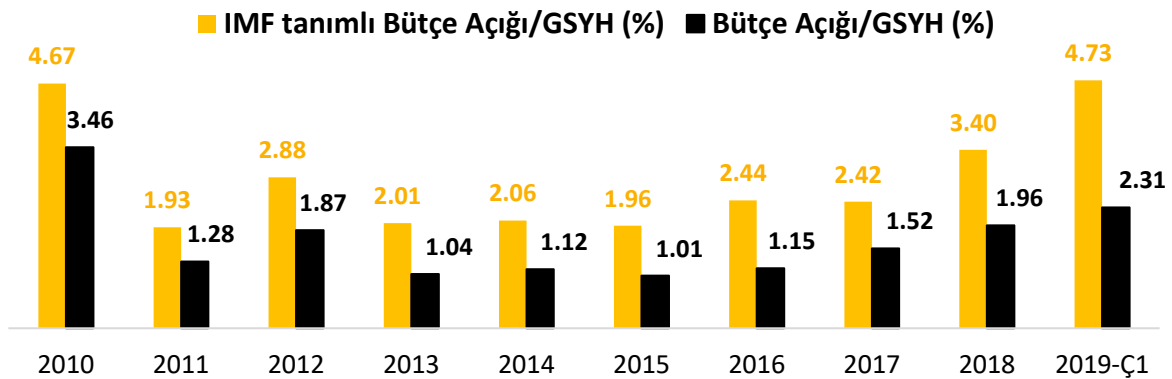
indirimlerini uzatma kararı alarak tüketimi canlandırmayı ve ekonomik aktivitede pozitif etki yaratmayı amaçladığı görüldü. 2019 yılı Nisan ayında bütçe açığı bir önceki yıla göre oldukça sert bir artış göstererek 18.3 milyar TL gerçekleşti. Mart ayında düşüş gösteren vergi gelirlerinde kurumlar vergisi ve gelir vergisindeki artışın etkisiyle Nisan ayında yeniden yükseliş yaşandı. Ancak vergi dışı diğer gelirlerdeki düşüş, bütçe gelirlerinin düşmesine neden oldu. Vergi dışı diğer gelirlerdeki düşüşte Merkez Bankası karından Hazine'ye yapılan kar payı avansı aktarımının geçen yıllardan farklı olarak 2019 yılında Nisan ayı yerine Ocak ayında yapılmış olması etkili oldu. 2019 yılı Mayıs ayında bütçe açığında ve faiz dışı açıkta artış yaşandı. 2019 yılı Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına kıyasla bütçe açığında azalış görüldü. Ancak 2019'un ilk yarısında 2018'in ilk yarısına kıyasla bütçe açığı sert artış kaydetti.

12 aylık toplam, yıllık % değişim

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

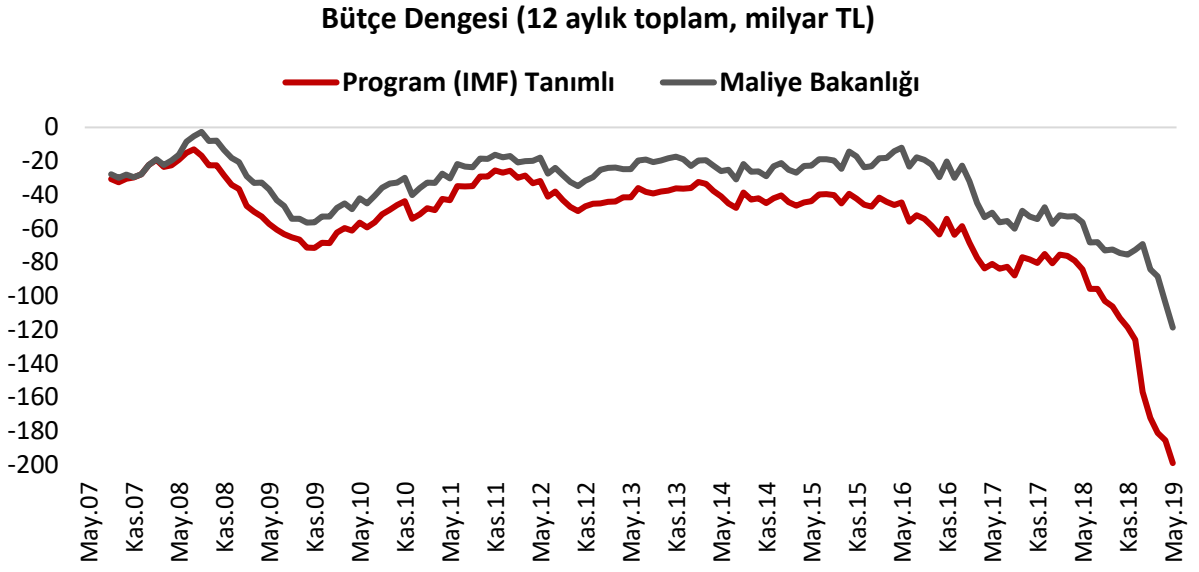
Yüksek finansman maliyetleri sebebiyle faiz giderleri yılın ilk yarısında hızlı artış kaydetti. Faiz dışı giderler ise cari transferlerin etkisiyle yükseldi.

IMF ya da Program tanımlı merkezi yönetim bütçe gelirlerinin hesaplanması için bütçe gelirlerinden bir defaya mahsus ya da süreklilik arz etmeyen gelirler düşülüyor.

Hesaba dâhil edilmeyen gelirler:

- a. Özelleştirme Gelirleri
- b. Faiz Gelirleri
- c. TCMB Kâr Transferi & Yeniden Değerleme
- d. Kamu Bankalarından Temettü Gelirleri
- e. Darphane Para Basım Gelirleri
- f. KKS Borç Verme - Geri Ödeme
- g. Taşınmaz Satışları
- h. İşsizlik Sigortası Fonu Transferi (GAP)
- i. 4.5G GSM Satış Gelirleri
- j. Karayolları Arazisi ve Limanlar

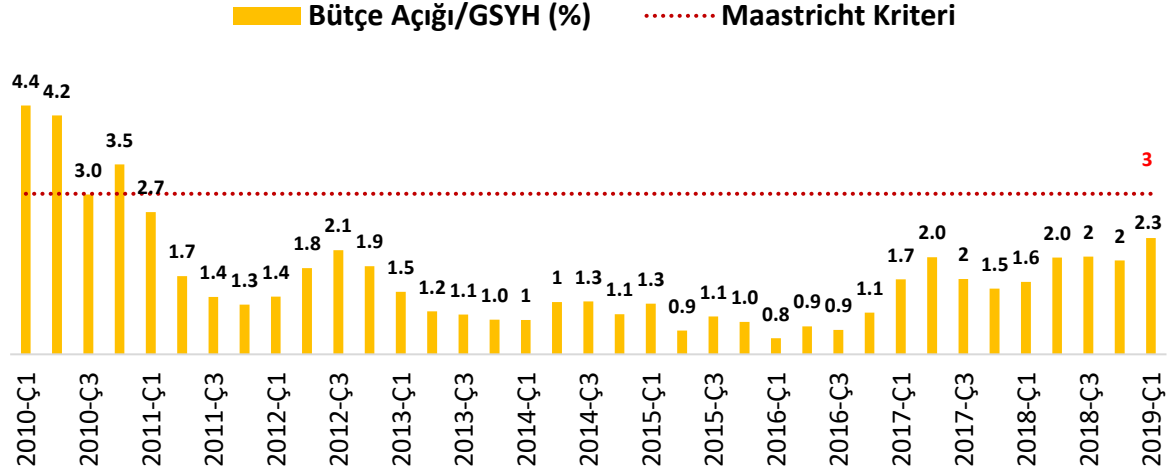

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

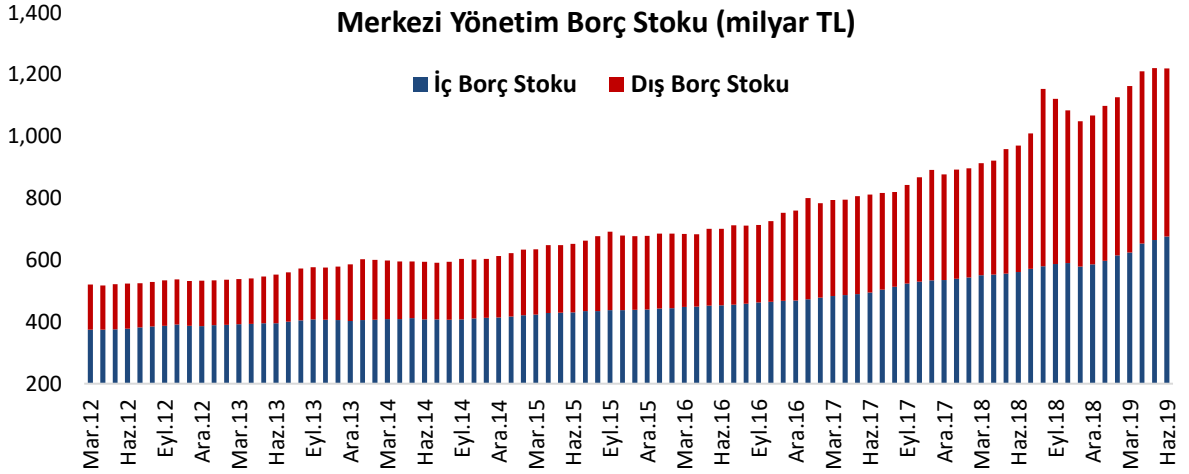
Vergi gelirlerindeki zayıf seyrin vergi dışı diğer gelirlerle telafi edilmesi bütçe açığında daha büyük bir artışa engel olurken IMF tanımlı bütçe dengesi ile bakanlık tanımlı bütçe dengesi arasındaki fark açıldı.

(milyar TL)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
OVP Bütçe Hedefi	-34	-33.3	-21.0	-29.7	-46.9	-65.9	-80.6
Gerçekleşen	-18.4	-22.7	-22.6	-29.3	-47.4	-72.6	-78.6 (Ocak-Haziran)

Yıl sonu bütçe açığı hedefi olan 80.6 milyar TL'nin %97.5'lik kısmı yılın ilk altı ayında gerçekleşmiş oldu.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

Merkezi yönetim borç stokunda dış borç stokunun payı Haziran ayında %45 seviyesinde bulunuyor.

Bununla birlikte, yılın ikinci yarısından itibaren ekonomik aktivitede beklenen canlanma, yeni ekonomi torba yasasındaki düzenlemelerin getireceği ek gelirler, sektörel ÖTV indirimlerinin Haziran ayı itibariyle sona ermesi bütçe gelirlerine olumlu katkıda bulunacaktır.

Torba Yasada Neler Var?

- *Yurt dışı çıkış harcı 15 liradan 50 liraya çıkacak.*
- *TCMB'nin yıllık safi karının %20'sinin ihtiyat akçesine ayrılacağına yönelik hüküm kaldırılacak.*
- *Varlık Barışı süresi 6 ay uzatılacak.*
- *Bazı borçlu firmalara, geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmeleri için finansal yeniden yapılandırma ile ödeme kolaylığı sağlanacak.*

Haftalık Veri Takvimi (22 – 26 Temmuz 2019)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti	
22.07.2019	Türkiye	Merkezi Yönetim Brüt Borç Stoku (Haziran)	1.2 trilyon TL	--	
	ABD	Chicago Fed Aktivite Endeksi (Haziran)	-0.05	0.1	
23.07.2019	Türkiye	Tüketici Güven Endeksi (Temmuz)	57.6	--	
	ABD	Konut Fiyat Endeksi (Mayıs, a-a)	%0.4	%0.3	
		İkinci El Konut Satışları (Haziran, a-a)	%2.5	-%0.1	
		Richmond FED İmalat Endeksi (Temmuz)	3	5	
		Tüketici Güven Endeksi (Temmuz, öncül)	-7.2	-7.2	
24.07.2019	ABD	İmalat PMI (Temmuz, öncül)	50.6	51	
		Hizmet PMI (Temmuz, öncül)	51.5	51.8	
		Yeni Konut Satışları (Haziran, a-a)	-%7.8	%5.1	
	Euro Bölgesi	İmalat PMI (Temmuz, öncül)	47.6	47.6	
		Hizmet PMI (Temmuz, öncül)	53.6	53.6	
	Almanya	İmalat PMI (Temmuz, öncül)	45	45.2	
		Hizmet PMI (Temmuz, öncül)	55.8	55.2	
	Fransa	İmalat PMI (Temmuz, öncül)	51.9	51.6	
		Hizmet PMI (Temmuz, öncül)	52.9	52.8	
	Japonya	Nikkei İmalat PMI (Temmuz, öncül)	49.3	--	
	25.07.2019	Türkiye	TCMB PPK Toplantısı (Temmuz)	--	--
			Kapasite Kullanım Oranı (Temmuz)	%77.1	--
		Reel Kesim Güven Endeksi (Temmuz)	102.5	--	
ABD		Dayanıklı Mal Siparişleri(Haziran, öncül, a-a)	-%1.3	%0.7	
		Öncü Mal Ticaret Dengesi (Haziran)	-74.5 milyon \$	-72.5 milyon \$	
	Haftalık İşsizlik Başvuruları (Temmuz)	216 bin kişi	217 bin kişi		